

Wander Wonder

Konstfrämjandet
Västernorrland

Ett konstprojekt på vandringsleder
och i omkringliggande landskap

Wander Wonder

Wander Wonder är en konstutställning längs en vandringsled i Örnsköldsvik. Projektet samlar verk av sju konstnärer som undersöker förhållandet mellan platsbundenhet och förflyttning.

Människan har alltid tagit sig fram genom att sätta ena foten framför den andra. Den till synes anspråkslösa aktiviteten kan vara av fysisk såväl som mental karaktär och målet andra platser eller andliga dimensioner.

Wander Wonder bjuder in publiken att ta del av performance, ljudverk och installationer som samspelar med Varvsbergets historiska, sociala och geografiska kontext. Vandrigen knyter oss till marken vi går på och i det omkringliggande landskapet syns spår som sträcker sig både bakåt och framåt - mellan generationer och arter.

Medverkande konstnärer: Mattias Andersson, Dimen Hama Abdulla, Oscar Kaleva Karlsson, Jenny Lundgren, Malin Lin Nordström, Lena Stenberg och Ylva Westerlund.

Wander Wonder initierades av Helena Byström/Konstfrämjandet Västernorrland och genomförs i samarbete med Örnsköldsviks kommun, Västernorrlands museum och Region Västernorrland.

Curatorer: Helena Byström och Karolina Aastrup.

Utställningen produceras med stöd av Kulturrådet.

Mattias Andersson, *Heavenly Father*, 2023. Foto: Maria Mäki

Mattias Andersson

Heavenly Father, 2023

Mattias Andersson arbetar med de omständigheter i sitt liv som han inte kan kontrollera själv – här handlar det om att vara son till sin far. Det här är första kapitlet i ett projekt som han kallar *Heavenly Father*, en titel som valdes redan för fyra år sedan, men som fått en ny innebörd efter att fadern dog i oktober 2022.

”Varje projekt jag gör har en färg, och detta kapitel är orange. En optimistisk och stimulerande färg, men kanske också exhibitionistisk och ”fake”. På andra sidan spektret är det en färg som används för att signalera fara som i fängelseuniformer, trafikoner och flytvästar. Detta beskriver hur min far var”, säger Andersson.

Verket består av tre delar – ett performance, en installation och ett ljudverk. Andersson sjunger om förhållandet mellan far och son, men också om relationen till Örnsköldsvik, motgångar i livet, faderns intressen och personliga egenskaper och försöken att bli av med och fly från hans bagage.

”Pappa är född, uppvuxen och bodde majoriteten av sitt liv i Öviks-trakten. Hela min släkt bor här och jag själv har både bott och gått i skola ett par år, för att sedan tillbringa många lov och somrar här. Ryggsäcken jag använder är pappas ryggsäck, han har haft den så länge jag kan minnas. Jag använder den för att gestalta hans livs bagage, hans trauman och framgångar, många som jag delar med honom”, berättar konstnären.

Ryggsäcken och konstnärens kläder har samma orange färg för att symbolisera hur de är intimt sammankopplade och visar på omöjligheten i att bli av med tyngden av den andre, även när bagaget lämnat sonens rygg. Ryggsäcken kommer efter vernissagens performance hängas upp på ett träd på Varvsberget och där kommer en inspelning av sången finns tillgänglig under resten av utställningsperioden.

Om konstnären

Med sång, närvaro och humor gestaltar Mattias Andersson trauman och tragedi. Han är född 1993 i Umeå och uppvuxen runt om i Västerbotten och Ångermanland. För nuvarande är han baserad i Stockholm och tar en masterexamen i fri konst på Kungliga Konsthögskolan. Andersson var med och grundade FRIGALLERi i Umeå och har bland annat ställt ut på Kummelholmen, Accelerator och ArtLab Gnesta.

Ta del av verket genom att scanna denna QR-kod

Oscar Kaleva Karlsson

Vi ska åt samma håll, 2023

Vi ska åt samma håll är en storskalig installation i trä som Oscar Kaleva Karlsson skulpterat med hjälp av en motorsåg. Som nyinflyttad till Västernorrland sedan ett par år tillbaka har ved blivit en stor del av hans liv. Under klyvningen lägger han undan de klappar som han inte har mage att elda upp. Det undanlagda träet letar sig sedan in i det konstnärliga arbetet och så snart våren kom påbörjade Kaleva Karlsson arbetet utomhus med större stockar.

”Jag ser mina sågbockar stå ute på grusplanen vid vårt hus en disig morgon. Känslan är densamma som att betrakta en flock rådjur ute på fält. De står alldeles stilla och jag rör mig inte ur fläcken för att undvika uppmärksamhet. Glöden i eldtunnan pyr än och den långsamt stegrande röken rör sig dansant i virvlar över oss. Utöver fågelkvitter är det knäpptyst. Vinden för sin talan via röken och just i dag verkar vi inte ha något otalt med varann, jag och det stora hela. Våren kommer med fanfarer och segertutor, vi ger oss ut och löses upp.

En polare som kallas Geten, sade en gång på bakfyllan att ”allting löser sig aldrig”. Ett citat jag ofta tänker på och vars betydelse förädlas med åren. Problemen karvar ur fårer i våra ansikten, precis som vattnet när det hittar sin väg. Det finns inga genvägar, man ska bara igenom skiten och det mesta blir man aldrig klok på, bara häpen. Det kan vara lika mycket tryck i ett tallbarr som en fullvuxen fura, en strävvhårig tax eller en tant med rullator på stan. Allt i livet härstammar ur samma sensation, för vild för att fånga och för märklig för att förstå”, berättar konstnären.

Om konstnären

Oscar Kaleva Karlsson (f. 1985) föddes i Kalmar. Han var länge baserad i Göteborg men bor numera i Nora utanför Kramfors. I sin konstnärliga praktik söker han nya motiv med de tekniker och material som just då väcker hans intresse – ofta blir det trä. Han är utbildad på Göteborgs Konstskola och Kungliga Konsthögskolan och har bland annat deltagit i Triennalen, Vårsalongen på Liljevalchs och ställt ut på Härnösands konsthall.

Ylva Westerlund, *You can breathe me like a dream*, 2023. Foto: Maria Mäki

Ylva Westerlund

A dream like mine, 2023

Ylva Westerlunds *A dream like mine* på Varvsbergets topp tar avstamp i hembygden som plats, historia och framtid. Installationen innehåller flera separata verk – *Hide station*, *Collected steam from the forest floor* och *You can breathe me like a dream*. Titeln refererar till den kanadensiska författaren M.T. Kellys bok *A dream like mine* (1987) som kan beskrivas som en kaotisk uppgörelse mellan en urfolksstam och företrädare för pappersmassaindustrin med magiska övertoner. Trots att berättelsen är påhittad, kopplar den an till konstnärens egna tankar om miljöförstöring och brukssamhällen.

Verket *Hide station* är ett textverk i trä placerad på en gammal, övergiven byggnad på berget. Titeln kan betyda både gömsle och gömd på engelska eller så kan man välja att läsa det som ett påhittat ortsnamn på svenska.

”När man tittar på lokala ortsnamn runt omkring har de ofta olika betydelse - Gideå till exempel kan härledas till ordet gide eller giga som syftar på att gapa eller ligga öppen. Domsjö har sitt ursprung i ordet dumber i betydelsen dovt, stilla vatten eller möjligen disig eller dimmig. Ett ord som ligger nära verkets Hide är higa/hige som dialekt för häftig åtrå eller vilsenhet. Jag tycker också att titeln låter som en uppmaning”, säger konstnären.

Skulpturen *Collected steam from the forest floor* består av en glasmonter placerad på ett befintligt betongfundament i terrängen. Verket utgår från upplevelsen när man går genom en tät granskog en tidig morgon och dimman lättar - ett försök att skapa ett litet vädersystem med ånga, imma, kondens och droppar som faller ned. I montern finns en upphittad bit rostande metallskrot från ett militärt fordon som genom det fuktiga klimatet kommer att vittra sönder och bli en del av jorden. Här ser vi en referens till den export av militära fordon som utgår från Örnsköldsvik och genom det här verket tar konstnären tillbaka en del till bygden igen.

You can breathe me like a dream är en halvgenomskinlig print på plexiglas av en akvarell. Verket visar ett landskap på väg att lösas upp, som vore det insvept i en tjock rök, eller befinner sig betraktaren i gränslandet mellan dröm och vakenhet? Akvarellen är placerad i vegetationen uppe på berget i ett perspektiv så att man kan koppla i hop den med den närliggande fabriken rök.

Ylva Westerlund, *Collected steam from the forest floor*, 2023. Foto: Maria Mäki

Ylva Westerlund, *Collected steam from the forest floor*, *Hide station*, 2023. Fotograf: Maria Mäki

”Som uppväxt i Husum är en van vid att se röken och dimman från fabriken som en naturlig del av landskapet. Känslan av att det alltid finns partiklar och stoff i form av dis och lukt i luften lägger ett raster på tillvaron i dessa zoner. Ofta är det vi kallar natur bara den del av omgivningen vi upplever som vacker och ”orörd”, men den uppdelningen är fiktiv. Egentligen är allt omkring oss – fabriker, golfbanor, vägar och dis och lukt i luften lägger ett raster på tillvaron i dessa zoner. Ofta är det vi kallar natur bara den del av omgivningen vi upplever som vacker och ”orörd”, men den uppdelningen är fiktiv. Egentligen är allt omkring oss – fabriker, golfbanor, vägar och granskogen – del av landskapet. Vår oförmåga att se hur allt är sammankopplat är grunden till många av våra miljöproblem i dag”, menar Westerlund.

Om konstnären

Ylva Westerlund (f. 1975, Husum) är baserad och verksam i Stockholm. I hennes praktik finns ofta ett lokalt perspektiv: studier av natur runt hennes ateljé, vägbyggen i anslutning till bostadsområden men även landskapsförändringar kring hennes hembygd i Husum. Westerlund är utbildad vid Malmö konsthögskola. Hon har deltagit i utställningar bland annat på Triennalen Västernorrland, Blånagla Artfest Orrviken, The Living Art museum i Reykjavik, Moscow Modern Museum of Art, Bonniers Konsthall, Göteborgs Konsthall, Malmö Konstmuseum och Tensta Konsthall.

Jenny Lundgren, *Signs and shelter*, 2023. Foto: Maria Mäki

Jenny Lundgren

Signs and shelter, 2023

Jenny Lundgrens installation *Signs and shelter* innehåller en serie verk som refererar till vandringsledens stigmarkeringar och vindskydd.

Små emaljskyltar har fästs på träd vid sidan av stigen, likt ledmarkörer som visar vägen. Titlarna på de enskilda verken som *Avståndets blå* och *Mont Blanc* för tankarna till förflyttning och fjärran platser. Mellan träden sitter presenningar i olika färger uppspända i formationer som kan ses som ett slags vindskydd med tak och väggar.

”En vandring kan planeras helt i förväg; hur lång den ska vara, vilken rutt det ska bli, vilket mål som ska nås. Det kan kännas tryggt och bra att veta, att inte riskera att gå vilse, att ha en känsla av kontroll och av att inget oförutsett kommer att hända. Det kan bli en underbar vandring.

En vandring kan också vara att bara välja i vilken riktning en startar och sedan sätta den ena foten framför den andra och gå. Att vika av på nya vägar, nya stigar, kanske lämna det upptrampade, att gå rakt ut i terrängen. Det kan kännas osäkert och jobbigt att inte veta och det är lätt att gå vilse. Men, det kan bli en helt underbar vandring.

När jag arbetar önskar jag det förra, jag vill lägga upp en plan, hålla mig till den och veta hur det ska bli. Sällan är det så. Idén är bara början, det är utgångspunkten från vilken jag startar arbetsprocessen. I görandet sker sedan något som gör arbetet intressant och levande, händerna tänker och intuitionen får ta plats, i görandet uppstår något som inte gick att tänka ut i förväg”, berättar Lundgren.

Signs and shelter handlar om att lämna och att hitta spår, avtryck, rester och minnen. I olika material söker sig konstnären fram till abstraherade former i skogen som talar om att andra trampat samma stig, undrat över den rätta vägen och sökt skydd på samma plats.

Om konstnären

Jenny Lundgren (f. 1975) har en masterexamen i fri konst från Universität fuer angewandte Kunst i Wien. Hon bor och arbetar i Örnsköldsvik och Wien. Jenny har deltagit i separat- och grupputställningar ibland annat Sverige, Danmark och Österrike. Hon har arbetat med offentlig konst och finns representerad i ett flertal regioner och kommuner i Sverige såväl som i Österrike.

Malin Lin Nordström, *I detta ögonblick lever jag*, 2023. Foto: Maria Mäki

Malin Lin Nordström

I detta ögonblick lever jag, 2023

I detta ögonblick lever jag är en ljudvandring av Malin Lin Nordström om att vara på väg men inte veta vart - om att gå i cirklar, försöka undkomma tiden, tanken och sig själv.

Verket har ett direkt tilltal och riktar lyssnarens uppmärksamhet på den egna vandringen - hur långa är stegen och vad är det egentligen som styr deras rytm? Med en karaktäristisk blandning av filosofiska funderingar, underfundig humor och fakta undersöker Nordström ”det närmsta man kommer att göra ingenting och ändå göra något”.

“Under arbetet med verket har jag reflekterat mycket över fenomenet med vandring, som ett sätt att förhålla sig till plats, natur och tankar genom rörelse och den egna kroppen, parallellt med undersökandet av längtan, ovisshet och att vara på väg”, berättar konstnären.

Om konstnären

Malin Lin Nordström (f. 1984) arbetar med hur människan hanterar död, sorg, längtan och begär på ett personligt såväl som politiskt plan. Genom sina skulpturer, performativa verk och immersiva installationer undersöker hon sätt att relatera till naturen och skapar rum för delade erfarenheter, agens och hopp. Malin Lin Nordström är baserad mellan Stockholm och Tromsø. Hon har en masterexamen i fri konst från Konstfack och en kandidatexamen från Tromsø konstakademi. Tidigare utställningar vid bland annat Accelerator konsthall, Länsmuseet Gävleborg, Södertälje konsthall, Tromsø

Ta del av verket genom att scanna denna QR-kod

Dimen Hama Abdulla, *Till Roger*, 2023. Foto: Maria Mäki

Dimen Hama Abdulla

Till Roger, 2023

Till Roger är ett brev och en läsning av och med konstnären och dramatikern Dimen Hama Abdulla. Konstverket undersöker hur en människa kan avveckla sig från en plats, en tid eller ett tillstånd. *Till Roger* börjar där texten i ett tidigare verk, *Till Laleh*, slutade: precis innan avfärd, i återställandet.

Brevet till Roger läses upp en gång inför de besökande på plats under utställningens öppningsdag. Som en del av en performativ akt viks pappret ihop, förseglas i ett kuvert med Rogers namn och adress på och skickas till honom.

Läsningen finns även som ett förinspelat ljudverk, tänkt att lyssnas till under en vandring eller kanske i stillhet på ett tåg på väg. Denna del av verket finns tillgänglig under hela utställningsperioden.

Till Roger utgår från en vilja att kommunicera och nå fram till en annan människa. I Hama Abdullas praktik som dramatiker och konstnär uttrycks den önskan i tal eller bild, genom repliker eller karaktärer på scen. Där i gränslandet mellan olika medium utforskar hon frågor om frihet och människans natur.

Om konstnären

Dimen Hama Abdulla (f. 1984) är konstnär och dramatiker. Konstnärskapet spänner över flera olika praktiker – från dramatik och performance till bildberättande. Hama Abdulla är utbildad på Stockholms Dramatiska Högskola och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Hon debuterade som dramatiker med monologen *På Alla Fyra* på Stockholms stadsteater 2014. Året därefter var det föreställningen *X* på Unga Klara och 2018 sattes den hyllade monologen *K*, inspirerad av Leila Ks liv, upp på Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm. Hama Abdulla är aktuell i samtal, utställningar och uppsättningar runt om i Sverige.

Ta del av verket genom att scanna denna QR-kod

Lena Stenberg, *Nomad*, 2023. Foto: Maria Mäki

Lena Stenberg

Nomad, 2023

I alla tider har människor vandrat, bott och lämnat spår efter sig. Saker byggda av trä tar naturen hand om efter en tid, sedan finns nästan ingenting kvar. Lena Stenbergs konstverk *Nomad* är inspirerad av gamla samiska boplatser torkställ. En tradition som används än i dag, om än inte i samma omfattning som förr.

”I verket *Nomad* vill jag ge en bild av vad som var ett viktigt element i boendet i en nomadiserande tillvaro. Torkställena användes för att hänga upp ting, vädra, torka sängkläder och kläder. Jag har alltid rört mig i naturen, arbetat och hjälpt till med renskötsel och delat den livsstil som det innebär med förflyttningar mellan vinterbete och sommarland. Som alla andra platser där människor befunnit sig genom tiderna är fjällen ett viktigt kulturlandskap som har många historier att berätta”, säger Stenberg.

De samiska miljöerna, kulturen och identiteten har alltid varit centrala i hennes konstnärskap i vilket hon undersöker hur miljö, natur och platsens karaktär präglar människans identitet och livsvillkor. Stenbergs konst har också gett uttryck för människans behov av skydd i tillvaron – mot både klimatet och annan yttre påverkan som exploatering av land.

Om konstnären

Lena Stenberg arbetar främst med tredimensionella verk, skulpturala objekt, installationer och fotografi. Hon arbetar ofta utifrån gamla dokument och fotografiska arkiv, alltid med koppling till den egna personliga historien som i det aktuella projektet *Gränser* som handlar om hur hennes förfäders renbetesmarker i Sápmi blev splittrade av tre nordiska nationsgränser. Sedan 1991 har hon deltagit i grupp-, separatutställningar, skulpturparker och land art-projekt på bland annat ArkDes, Samiskt senter för samtidskunst, Galleri Syster, Västerbottens museum, Ajtte museum, Gällivare museum, Tromsø kunstforening, Härnösands konsthall, Bodö kunstforening och många fler.

Karta och ungefärlig placering av verk längs vandringsleden Fyra Berg med start på Varvsberget i Örnsköldsvik.

1. Ylva Westerlund
2. Jenny Lundgren
3. Mattias Andersson
4. Malin Lin Nordström
5. Oscar Kaleva Karlsson
6. Dimen Hama Abdulla
7. Lena Stenberg

Utställningen produceras med stöd av Kulturrådet, Örnsköldsviks kommun, Västernorrlands museum, Region Västernorrland och Postkodsstiftelsen, sommaren 2023.

Konstfrämjandet
Västernorrland

vasternorrland.konstframjandet.se

